

28.11.2018

Ärende/10

§ 385

Den av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om ren inneluft

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen som slutbehandlad.

Behandling

Under diskussionen framställdes sex förslag till hemställningsklämmor.

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande tre hemställningsklämmor:

1 Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt att precisera de kriterier utifrån vilka inneluftsundersökningar inleds.

2 Det utreds vid beredningen av inneluftsprogrammet om det är möjligt att snabbare minska det eftersatta underhållet exempelvis genom att påverka projektplaneringsprocessen.

3 Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av inneluftsprogrammet planera hur informationen om konditionskartläggningarna i skolor och andra offentliga byggnader lätt kan göras tillgänglig för kommuninvånarna.

Ledamoten Sami Muttilainen understödd av ledamoten Anna Vuorjoki föreslog följande två hemställningsklämmor:

1 Det utreds om det är möjligt att förbättra byggkvaliteten genom att förtydliga ansvaren och utveckla tillsynen.

2 Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av inneluftsprogrammet planera hur rapporter om fastigheterna med inneluftsproblem och om inneluftsgruppens arbete regelbundet ska tillställas de politiska förtroendevalda.

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten Anna Vuorjoki föreslog följande hemställningskläm:

Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt

- att utreda på vilket sätt elevernas och de anställdas symtom systematiskt kan kartläggas
- att vid misstankar mot inomhusluften precisera verksamhetsmodellen så att den innehåller anvisningar för skolorna, elevernas föräldrar och skolhälsovården i situationer då inneluftsproblem befaras
- att säkerställa överenskomna och tydliga handlingsmodeller inom social- och hälsovårdstjänsterna för lägen då behovet av stöd för den som anlitar tjänsten eller för patienten hänför sig till upplevda inneluftsproblem.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

15 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis första förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt att precisera de kriterier utifrån vilka inneluftsundersökningar inleds.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 22

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Lai-saari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn

28.11.2018

Ärende/10

Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis första förslag till hemställningskläm.

16 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis andra förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds vid beredningen av inneluftsprogrammet om det är möjligt att snabbare minska det eftersatta underhållet exempelvis genom att påverka projektplaneringsprocessen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 21

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 4

Martina Harms-Aalto, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 58

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohi-salo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho,

28.11.2018

Ärende/10

Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis andra förslag till hemställningskläm.

17 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis tredje förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av in-
neluftsprogrammet planera hur informationen om konditionskartlägg-
ningarna i skolor och andra offentliga byggnader lätt kan göras tillgäng-
lig för kommuninvånarna.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 54

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

28.11.2018

Ärende/10

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis tredje förslag till hemställningskläm.

18 omröstningen

Ledamoten Sami Muttilainens första förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att förbättra byggkvaliteten genom att förtydliga ansvaren och utveckla tillsynen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 31

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Tuuli Kousa, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Osmo Soininvaara, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 3

Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 49

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 2
Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sami Muttilainens första förslag till hemställningskläm.

28.11.2018

Ärende/10

19 omröstningen

Ledamoten Sami Muttillainens andra förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det är möjligt att vid beredningen av in-neluftsprogrammet planera hur rapporter om fastigheterna med in-neluftsproblem och om inneluftsgruppens arbete regelbundet ska tillställas de politiska förtroendevalda.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 30

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 5

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Mirita Saxberg

Blanka: 48

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Kati Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2

Katju Aro, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Sami Muttillainens andra förslag till hemställningskläm.

20 omröstningen

28.11.2018

Ledamoten Petra Malins förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Det utreds om det vid beredningen av inneluftsprogrammet är möjligt

- att utreda på vilket sätt elevernas och de anställdas symtom systematiskt kan kartläggas

- att vid misstankar mot inomhusluften precisera verksamhetsmodellen så att den innehåller anvisningar för skolorna, elevernas föräldrar och skolhälsovården i situationer då inneluftsproblem befaras

- att säkerställa överenskomna och tydliga handlingsmodeller inom social- och hälsovårdstjänsterna för lägen då behovet av stöd för den som anlitar tjänsten eller för patienten hänför sig till upplevda inneluftsproblem.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Mika Ebeling, Martina Harms-Aalto, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Sampo Terho, Matias Turkkila, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 4

Perttu Hillman, Atte Kaleva, Heimo Laaksonen, Otto Meri

Blanka: 53

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Frånvarande: 2

Katju Aro, Wille Rydman

28.11.2018

Ärende/10

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Vänsterförbundets fullmäktige grupp föreslår i sin motion att det utarbetas ett ambitiöst och fortgående inneluftsprogram för Helsingfors samt system för reparationsbidrag för att avlägsna sanitära olägenheter och stödja personer som har mist hälsan. En del av programmet består i att man systematiskt kartlägger i vilket skick skol- och daghemslokalerna i användning är, och att man satsar på informationsgången mellan sektorerna samt säkerställer deras samarbete i inneluftsfrågor.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en gruppmotion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige gruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens, fostrans- och utbildningsnämndens och kultur- och fritidsnämndens samt social- och hälsovårdssektorns utlåtanden och konstaterar att en fastighetsstrategi kommer att utarbetas som en del av den stadsstrategi för åren 2017–2021 som stadsfullmäktige godkände 27.9.2017. Målet med fastighetsstrategin ska vara att fastslå sådana målsättningar och åtgärder för rumsdistributionen och stadens fastighetsegendom som stöder genomförandet av stadsstrategin samt som garanterar hälsosamma och trygga lokaler för servicen. Ett inneluftsprogram ska utarbetas som bilaga till fastighetsstrategin. Det inneluftsprogram som håller på att färdigställas innehåller sådana åtgärder som aktualiseras i motionen. Innelufts-

programmet syftar till att man i stadens lokaler ska ha god inomhusluft och till att öka tillfredsställelsen med inomhusluften bland dem som brukar lokalerna.

Helsingfors stad äger ungefär 2 000 byggnader (cirka 2 miljoner m²). Stadens byggnadsbestånd belastas av eftersatt underhåll till ett värde av cirka 1,25 miljarder euro. En betydande del av byggnaderna är uppförda på 1960–1980-talet. Med den kunskap som man i dag besitter vet man att byggnader som uppfördes på den tiden har mycket så kallade riskkonstruktioner. Man har först under de senaste åren börjat bygga om stadens byggnader på ett helhetsbetonat sätt. Man har länge sparat på byggnadsunderhållet, och reparationsanslagen har inte täckt byggnadernas årliga förslitning, vilket har medfört att det eftersatta underhållet har ackumulerats och att riskkonstruktionernas risker har realiserats och därigenom förorsakat inneluftsproblem i byggnaderna. Från och med år 2017 har man höjt investeringsnivån för husbyggnad avsevärt. År 2018 täcker nivån av reparationer och ersättande investeringar för första gången byggnadsbeståndets årliga förslitning. De kommande åren kommer investeringsnivån redan att överstiga förslitningen, men att enbart med hjälp av investeringar hämta in det eftersatta underhåll som har uppstått under en lång tidsperiod tar ungefär 20 år i anspråk.

Helsingfors stad har en verksamhetsmodell för att lösa inneluftsproblemet. I verksamhetsmodellen beskrivs hur processen för att lösa inneluftsproblemet avancerar och vilka parter som deltar i problemlösningen och vilka uppgifter de har. Det har under flera års tid ordnats utbildning om verksamhetsmodellen, i synnerhet för chefer och arbetarskyddspersonal.

År 2017 lät staden genomföra över 300 konditionsgranskningar med anknytning till inneklimat- och fuktteknik i byggnader som staden äger. Dessutom genomfördes över 100 VVSA-konditionsgranskningar och granskningar för att hitta skadliga ämnen. Granskningsbehovet ökar genom att byggnaderna och systemen blir allt mer komplicerade och genom att antalet byggnader som byggs om ökar under de närmaste åren. I det inneluftsprogram som bereds i anslutning till fastighetsstrategin föreslår man en ökad satsning på fastighetsunderhållet och på att man oftare än i dagens läge bedömer byggnadernas kondition och att man underhåller dem med tätare intervall.

Staden har sedan början på 2000-talet använt ett datasystem, där man sparar bland annat byggnadsgranskningar, konstaterade skador, åtgärdsförslag, begäran om service, informationsbrev osv. Systemet möjliggör till exempel att man utarbetar statistik över olika typer av granskningar eller över skador på byggnaderna. Åren 2008–2017 lät staden göra över 2 200 granskningar i närmare 900 byggnader. Största delen

av granskningarna (över 60 %) har gällt byggnadens inomhusluft, fukt-tekniska kondition eller ventilation. Omkring hälften av granskningarna har varit problemrelaterade och återstoden har varit ombyggnadsprojekt eller har gjorts som uppföljning. Man har noterat över 6 600 skador i granskningarna. Skadorna kan delas in i flera typer. Den vanligaste typen av skador är fukt- och mikroskador (24 %), ventilationsproblem (16 %), orenligheter i ventilationsluften (9 %), risk för skador (9 %), åldrande (8 %) och konstruktionsskador (6 %). Då man ser till byggnadens delar, så kan man göra en indelning enligt vilken de mest skadade konstruktionerna är bottenplattan och övriga konstruktioner med markkontakt (22 %), ventilationssystemen (20 %), fasaderna (15 %) och yttertaken eller översta bjälklagen (10 %).

Helsingfors stad verkar aktivt i kommunernas ineluftsnetzverk, där man drar upp linjerna för säkerställande av god inomhusluft. Hösten 2018 stakade ineluftsnetzverket ut en linje för rätt användning av ventilation i samarbete med bland annat Aalto-universitetet, Kuopio universitet, Institutet för hälsa och välfärd, social- och hälsovårdsministeriet samt föreningen Sisäilmäyhdistys.

Staden förbättrar tillgången på information om lokalernas skick. Stads- miljösektorn utarbetar årligen cirka 300 kundmeddelanden riktade till lokalernas brukare. Meddelandena gäller lokalernas skick, reparationer och granskningar, och för att underlätta informationsgången har man på hösten 2018 börjat publicera dem också på webben. Kundmeddelandena finns på stadens sidor för inomhusluft på adressen <https://www.hel.fi/helsinki/sv/boende-och-miljo/tomter/Inomhusluft/>. Det är också tänkt att granskningsrapporterna ska publiceras på stadens inomhusluftssidor. Rapporterna över konditionsgranskningar har redan förut varit offentliga och de har på begäran skickats till kommuninvånarna. Webbsidorna har dessutom generell information om inomhusluft och verksamhetsanvisningar riktade till föräldrar som misstänker att deras barn har symptom på grund av skolornas eller daghemmens inomhusluft.

I enlighet med offentlighetslagen svarar staden så snabbt som möjligt på kommuninvånarnas dokumentförfrågningar som gäller lokaler, senast inom två veckor. Staden ordnar också aktivt informationsmöten för lokalernas brukare. Informationsmötenas koncept utvecklas alltjämt. Målet är att förbättra växelverkan med dem som utnyttjar lokalerna.

Både fastighetsstrategin och ineluftsprogrammet ska innefatta åtgärder som syftar till att generellt garantera byggandets kvalitet, bland annat användningen av olika slags sätt för genomförande för att trygga en ny eller en nyligen ombyggd byggnads verksamhet. Målet är också att hitta tillvägagångssätt som underlättar en snabbare flyttning till tillfälliga

lokaler än i dagens läge i situationer där lokalerna inte kan repareras på ett tillräckligt omfattande sätt och tillräckligt snabbt.

Under de kommande åren prioriterar staden skol- och daghemsprojekt när det gäller ombyggnad eller ersättande nybyggnation. Enbart för åren 2019–2023 har staden reserverat 780 miljoner euro i sitt investeringsprogram för detta ändamål. Det möjliggör genomförandet av ungefär 70 skol- och daghemsprojekt.

Daghem, skolor och läroanstalter med inneluftsproblem är ett långvarigt problem i Finland och i Helsingfors. Man kan bilda sig en uppfattning om stadens nuvarande situation genom att granska investeringsprogrammets byggnadsprogramförslag för husbyggnadsprojekt för åren 2019–2028, där det ingår 131 projekt för fastigheter tillhörande fostrans- och utbildningssektorn. Av dessa är 58 ombyggnadsprojekt, och en del av nybyggnationen är projekt för att ersätta byggnader som är i dåligt skick. Byggnadsprogrammet uppdateras varje år.

Av det byggnadsbestånd som är i stadens ägo utgörs bara cirka 27 % av byggnader som har uppförts efter år 1980, och omkring 40 % är lokaler tillhörande fostrans- och utbildningssektorn. Det görs på årsnivå 50–60 konditionsgranskningar i sektorns fastigheter, och 30–50 granskningar där man undersöker förekomsten av skadliga ämnen. Staden formulerar årligen över 300 informationsbrev om inneluftsgranskningar och -reparationer. I enlighet med stadens verksamhetsmodeller förklarar staden lokalernas konditionsgranskningar för dem som jobbar på verksamhetsstället och för invånarna. Granskningarna är offentliga. På basis av responsen bör anvisningarna och tillvägagångssätten i händelse av misstanke om inneluftsproblem göras klara, smidigare och enhetliga.

Man bör sörja för att också sjukhusen, barnhemmen, boendeenheterna för personer i över 65 års ålder och för sådana med samsjuklighet eller funktionsnedsättning samt alla verksamhetsställen inom social- och hälsovården samt kultur och fritid har god inomhusluft.

En följd av effektiveringen av rumsdistributionen är att det finns ett ökat behov av ventilation och andra tekniska system samt sanitets- och kosthållslokaler i fastigheterna, vilket medför ombyggnads- och reparationsbehov av varierande storlek.

Kontinuerligt underhåll av ventilationen i objekt med inneluftsproblem förbättrar inomhusluftens kvalitet. I nya byggnader leder emissioner från ytmaterialen till luktbesvär, något som man kan minska på genom att hålla ventilationen igång dygnet runt. Att hålla ventilationen igång långvarigt drar dock mycket energi och är i strid med stadens energiparmål. Ofta är det tillräckligt att ha ventilationen tidsinställd så att

den kopplas på tillräckligt tidigt innan verksamheten i byggnaden börjar.

Det händer att mer personal eller fler kunder placeras i lokalerna än lokalernas och ventilationens dimensionering tillåter. Det är viktigt att personalen känner till användningsändamålet och ventilationsdimensioneringen för byggnadens lokaler samt följer dem, så att man inte av okunskap försämrar inomhusluftens kvalitet.

De till buds stående tillfälliga lokalernas ineluftsförhållanden bör utredas i förväg. Ordentliga, tillräckligt stora och ändamålsenliga tillfälliga lokaler finns inte alltid att tillgå eller så är det inte möjligt att bygga sådana. Det är möjligt att ineluftsbesvären fortsätter i de tillfälliga lokalerna, vilket innebär att man måste hitta ersättande tillfälliga lokaler.

Att få till stånd ett välfungerande fastighetsunderhåll löser man inte enbart med ökad finansiering. Det behövs också kunskaper, förståelse och ansvarsmedvetenhet i fråga om att upptäcka ineluftsproblem och åtgärda dem ordentligt. Brukarna behöver bruksanvisningar för att använda byggnaden, bland annat gällande användningen av ventilationen och uppvärmnings- och nedkylningsanläggningarna. Goda kontakter och god kommunikation mellan olika aktörer är centralt för upptäckandet och åtgärdandet av problemen i tid.

Staden använder beräkningsmodeller för att följa sitt byggnadsbestånds kondition så att man ska kunna bedöma det totala investeringsbehovet med målet att byggnadsbeståndet ska hållas i skick. Det eftersatta underhållet är en måttstock med vilken man mäter hur mycket man under de gångna åren har låtit bli att investera i infrastrukturen för husbyggnad med tanke på att lokalerna borde vara i gott skick för avsett bruk.

I syfte att minska på mängden eftersatt underhåll och ineluftsproblemen har staden sedan 2017 höjt sin investeringsnivå avsevärt. Dessutom har man slagit fast att investeringarna framdeles till en stor del ska utgöras av ersättande investeringar. Med andra ord bygger man en helt ny byggnad i stället för en byggnad som är i dåligt skick. För detta talar också revideringar i målen för funktionell effektivitet och energieffektivitet. Proaktivt byggnadsunderhåll, konditionsbedömning, utveckling av underhållet och tillräcklig finansiering samt personella resurser är utgångspunkter för en förbättring av situationen och prevention av ineluftsproblem.

En lösning av ineluftsproblemen förutsätter att man utvecklar de preventiva åtgärderna och processerna för att lösa observerade ineluftsproblem. Förebyggande åtgärder är att reducera det eftersatta underhållet, följa upp byggnadernas kondition och att verkställa reparationer

28.11.2018

Ärende/10

samt att höja byggandets kvalitet. Inneluftsprocessen bör tillsammans med de ansvariga aktörerna inom hälsovården utvecklas så att den blir öppen och tillförlitlig. Detta förutsätter smidigt samarbete mellan sektorerna och dessutom att personalresurserna riktas in på lösningsobjekten.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vasemmistoliiton ryhmäaloite maailman puhtain sisäilma Helsinkiin
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 2.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 739

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyiksi.

Käsittely

19.11.2018 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Päätökseen lisätään seuraavaa:

"Sisäilmaohjelmaa valmisteltaessa

- selvitetään, millä tavalla voidaan systemaattisesti kartoittaa oppilaiden ja henkilöstön oireilua
- tarkennetaan toimintamallia sisäilmaepäilytilanteissa siten, että se sisältää ohjeet kouluille, oppilaiden vanhemmille ja kouluterveydenhuollolle tilanteisiin, joissa epäillään sisäilmaongelmia

28.11.2018

Ärende/10

- varmistetaan että sosiaali- ja terveystalveissa on sovitut ja selkeät toimintamallit tilanteisiin, joissa palvelun käyttäjän tai potilaan tuen tarve liittyy koettuihin sisäilmaongelmiin
- täsmennetään kriteereitä, joiden perusteella sisäilmatutkimuksiin lähdetään
- selvitetään, millaisin keinoin voidaan nopeuttaa korjausvelan vähentämistä esimerkiksi vaikuttamalla hankesuunnitteluprosessiin
- suunnitellaan, miten tieto koulujen ja muiden julkisten rakennusten kuntokartoituksista saadaan helposti kuntalaisten saataville
- suunnitellaan, miten sisäilmaongelmista kärsivistä kiinteistöistä ja sisäilmaryhmän työstä raportoidaan säännöllisesti poliittisille luottamushenkilöille
- selvitetään, miten rakentamisen laatua voidaan parantaa vastuita selkiyttämällä ja valvontaa kehittämällä."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 12

Otso Kivekäs, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 2.11.2018

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää sisäilmaongelman ratkaisemiseksi Helsingissä, että Helsingille luodaan kunnianhimoinen ja jatkuva sisäilmaohjelma sekä korjausavustusjärjestelmä terveyshaittojen poistamiseksi ja terveytensä menettäneiden tukemiseksi. Valtuustoryhmä on tehnyt ryhmäaloitteen, jossa on kahdeksankohertainen toimenpidelista tavoitteen saavuttamiseksi.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että käytössä olevien koulu- ja päiväkotitilojen kunto kartoitetaan systemaattisesti ja panostetaan toimialojen väliseen tiedonkulkuun sekä varmistetaan niiden yhteistyö sisäilmakysymyksissä.

On tärkeä, että ryhmäaloitteessa mainittujen tilojen lisäksi hyvästä sisäilmasta huolehditaan myös sairaaloissa, lastenkodeissa, yli 65-vuotiaiden ja monisairaiden tai vammaisten asumisyksiköissä sekä kaikissa muissa sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteissä. Sosiaali- ja terveystoimien tiloissa asuu herkkiä väestöryhmiä, niissä asioi suuri osa kaupungin väestöstä sekä työskentelee sosiaali- ja terveystoimialan henkilökuntaa.

Osana ohjelmaa ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan riittävä rahoitus kunnossapidolle ja kiinteistöhoidolle ja monistetaan hyviä käytäntöjä.

Kiinteistöjen huoltoon ja ylläpitoon liittyvät asiat ovat keskeisiä sisäilman laatuun vaikuttavia tekijöitä. Myös uudisrakennuksissa on havaittu kiirerakentamisen mukanaan tuomia ongelmia, jotka ajan myötä saattavat aiheuttaa merkittäviä sisäilmaongelmia. Kaupunkiympäristön toimiala vuokraa tilat sosiaali- ja terveystoimialalle. Kiinteistöt ovat pääosin kaupungin tai kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden omistamia. Kiinteistön omistajat vastaavat rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta. Käyttäjiltä ei voi edellyttää kiinteistöpidon osaamista, vaan he tarvitsevat helpot ohjeet, miten rakennuksia käytetään.

Kiinteistöhuollon toimivuutta ei ratkaista pelkästään rahoitusta lisäämällä. Tarvitaan myös osaamista, ymmärrystä sekä vastuullisuutta sisäongelmien havaitsemisessa ja niiden kunnollisessa korjaamisessa. Hyvät yhteydet ja viestintä eri toimijoiden välillä ovat keskeisiä tekijöitä, jotta ongelmat havaitaan ja korjataan ajoissa.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että varmistetaan, ettei ilmastointia suljeta illaksi tai viikonlopuksi ja ettei tiloja käytä huomattavasti suurempi ihmisjoukko, kuin mihin ne on suunniteltu. Sisäilmaongelmakohteissa ilmanvaihdon jatkuva ylläpito parantaa sisäilman laatua. Uusissa rakennuksissa pintamateriaalien päästöt aiheuttavat hajuhaittoja, joita voidaan vähentää ilmanvaihdon ympärivuorokautisella ylläpidolla. Ilmasto-

innin ympärivuorokautinen ylläpito kuluttaa kuitenkin paljon energiaa ja on ristiriidassa kaupungin energiasäästötavoitteiden kanssa.

On tärkeää, että henkilökunta tietää rakennuksen tilojen käyttötarkoitukset ja ilmastoinnin mitoitukset sekä noudattaa niitä, jotta ei tietämättään heikennä sisäilman laatua.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että kaikki tehdyt kuntotutkimukset saatetaan julkisiksi ja helposti saataviksi. Tiedonkulku on avainasemassa ja siihen pitää saada kiinteistönomistajat, kaupunkiympäristön toimiala ja kaupungin sisäilma-asiantuntijat tiiviisti mukaan. Sisäilma-asiantuntijoiden tulee tulkita tulokset käyttäjille. Muuten käyttäjät voivat ryhtyä tulkitsemaan saatuja tuloksia tai vanhentuneita tutkimustietoja, joiden perusteella korjauksia on jo tehty. Tämä voi aiheuttaa turhaa huolta ja väärinkäsityksiä.

Sosiaali- ja terveystoimen toimitilojen sisäilmaongelmien selvittämisessä noudatetaan toimialan sisäilmaprosessia ja toimitaan sen mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimialalla toimii myös sisäilmatyöryhmä, Sisäilma-asioissa tehdään aktiivista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kiinteistöjen omistajien ja työterveyshuollon kanssa. Sisäilmatutkimukset vievät aikaa, mikä voi aiheuttaa kokemuksen, ettei asiaan suhtauduta tarpeeksi vakavasti. Tästäkin syystä oikean ja ajantasaisen tiedon jakaminen on olennaisen tärkeää.

Ryhmäaloitteessa esitetään, että rakennetaan riittävästi väistötiloja, joissa on turvallinen sisäilma. Kunnollisia, riittävä suuria ja toimintaan soveltuvia väistötiloja ei ole aina saatavilla tai niiden rakentaminen ei ole mahdollista. Väistötiloissa sisäilmaongelmat voivat jatkua, jolloin joudutaan etsimään korvaavat väistötilat. Kun hankitaan väistötiloja, on tärkeää, että tarjolla olevien tilojen sisäilmaolosuhteet selvitetään etukäteen kunnolla.

Edellä esitettyjen lisäksi tilojen käyttäjien tulee osat käyttää tiloja oikein. Sitä varten tarvitaan riittävä koulutus käyttäjille siitä, miten ilmanvaihtoa, lämmitys- ja jäähdytyslaitteita käytetään oikein. Tiloihin pitää sijoittaa oikea määrä ihmisiä ja kalusteita, jolloin varmistetaan ilmamäärien riittävyys ja tilojen siivottavuus. Tilojen puhtaanapitoon ja sisäilman laatuun vaikuttavat myös tavaramäärät huoneissa.

Toimijoiden tulisi vaatia kiinteistöjen omistajilta kunnollista huoltoa ja kiinteistöjen ylläpitoa. Toimialojen tilakustannukset kasvavat, kun lisäantyneet huolto- ja ylläpitokustannukset lisätään vuokriin. Kiinteistöjen kunnollinen ylläpito on kiinni resursseista ja kiinteistökannan kunnosta. Jos resurssit eivät riitä kaikkien tilojen ylläpitoon, tulee varmistaa, että toisaalta tilojen käyttö on tehokasta eikä ylläpidetä turhia neliöitä, ja toisaalta tarpeelliset neliöt ylläpidetään kunnolla.

28.11.2018

Ärende/10

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.09.2018 § 451

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki laatii kaupunkistrategian mukaisesti kiinteistöstrategian sekä sen liitteeksi sisäilmaohjelman. Vasemmistoliiton aloite sisältää pitkälti samoja toimenpide-ehdotuksia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi kuin valmisteilla olevassa sisäilmaohjelmassa. Sisäilmaohjelman tavoitteena on, että kaupungin tiloissa on hyvä sisäilma ja tilojen käyttäjien tyytyväisyys sisäilmaan paranee.

Helsingin kaupunki omistaa noin 2 000 rakennusta (noin 2 miljoonaa m²), ja korjausvelkaa kaupungin rakennuskannassa on noin 1,25 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuksista on rakennettu 1960–1980-luvuilla. Tuolloin rakennetuissa rakennuksissa on nykytiedon mukaan paljon ns. riskirakenteita. Kaupungin rakennuksia on vasta viime vuosina alettu peruskorjata kokonaisvaltaisesti. Kun rakennusten kunnossapidosta on pitkään säästetty eivätkä korjausmäärärahat ole kattaneet rakennusten vuosittaista kulua, on korjausvelka kasvanut ja riskirakenteiden riskit toteutuneet ja aiheuttaneet siten sisäilmaongelmia rakennuksissa. Vuodesta 2017 alkaen talonrakennuksen investointitasoa on nostettu merkittävästi. Vuonna 2018 korjausten ja korvaavien investointien taso kattaa ensimmäisen kerran rakennuskannan vuosittaisen kuluman. Tulevina vuosina investointitaso ylittää jo kuluman, mutta pitkällä aikavälillä syntyneen korjausvelan kurominen umpeen pelkästään investointien avulla kestää vielä noin 20 vuotta.

Peruskorjauksissa ja korvaavassa uudisrakentamisessa priorisoidaan tulevina vuosina koulu- ja päiväkotihankkeita, joiden toteuttamiseen on pelkästään vuosina 2019–2023 varattu investointiohjelmassa 780 miljoonaa euroa. Tämä mahdollistaa noin 70 koulu- ja päiväkotihankkeen toteutuksen.

Helsingin kaupungilla on toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi. Toimintamallissa kuvataan sisäilmaongelman ratkaisuprosessin eteneminen sekä ongelmanratkaisuun osallistuvat osapuolet ja heidän tehtävänsä. Toimintamallista on järjestetty usean vuoden ajan koulutusta erityisesti esimiehille ja työsuojeluhenkilöstölle.

Vuonna 2017 kaupunki teetti omistamissaan palvelurakennuksissa yli 300 sisäilmasto- ja kosteusteknistä kuntotutkimusta. Lisäksi teetettiin yli 100 LVIA-kuntotutkimusta ja haitta-ainetutkimusta. Tutkimustarve kasvaa rakennusten ja järjestelmien monimutkaistumisen myötä ja perusparannettavien rakennusten määrän lisääntyessä lähivuosina. Kiinteistöstrategian yhteydessä valmisteltavassa sisäilmaohjelmassa esitetään lisäpanostusta kiinteistöjen ylläpitoon sekä rakennusten nykyistä tiheämpään kunnon arviointiin ja kunnossapitoon.

Helsingin kaupunki toimii aktiivisesti kuntien sisäilmaverkostossa, jossa linjataan toimintatapoja hyvän sisäilman varmistamiseksi. Syksyn 2018 aikana kuntien sisäilmaverkosto laatii linjausta ilmanvaihdon oikeasta käytöstä yhteistyössä mm. Aalto-yliopiston, Kuopion yliopiston, Terveystien ja hyvinvoinnin laitoksen, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Sisäilmayhdistyksen kanssa.

Kaupunki parantaa tilojen kuntoon liittyvän tiedon saatavuutta. Kaupunkiympäristön toimiala laatii tilojen käyttäjille vuosittain noin 300 tilojen kuntoa, korjauksia ja tutkimuksia käsittelevää tiedotetta, joita on tiedonsaannin helpottamiseksi alettu syksyllä 2018 julkaista myös verkossa. Tiedotteet löytyvät kaupungin sisäilmasivuilta osoitteesta www.hel.fi/sisailma. Myös tutkimusraportteja julkaistaan kaupungin sisäilmasivuilla pian. Kuntotutkimusraportit ovat olleet jo aiemmin julkisia, ja niitä on toimitettu pyynnöstä kuntalaisille. Sivuilta löytyy lisäksi yleistä tietoa sisäilmasta sekä toimintaohjeet vanhemmille, jotka epäilevät lapsensa oireilevan koulun tai päiväkodin sisäilman takia.

Tiloja koskeviin kuntalaisten asiakirjapyyntöihin vastataan julkisuuslain mukaisesti mahdollisimman pian, viimeistään kahden viikon kuluessa. Kaupunki järjestää myös aktiivisesti tiedotustilaisuuksia tilojen käyttäjille. Tilaisuuksien konseptia kehitetään edelleen. Tavoitteena on parantaa vuorovaikutusta tilojen käyttäjien kanssa.

Sekä kiinteistöstrategiassa että sisäilmaohjelmassa käsitellään toimia rakentamisen laadun varmistamiseksi laajasti muun muassa erilaisten toteutusmuotojen käytöstä uuden tai juuri peruskorjatun rakennuksen toiminnan varmistamismenettelyihin. Tavoitteena on myös löytää keinoja, joiden avulla väistötiloihin voitaisiin ongelmatilanteissa siirtyä nykyistä nopeammin, jos tiloja ei voida korjata riittävän laajasti ja nopeasti.

Kannatamme ehdotusta kytkeä terveydenhuoltopalvelut tiiviimmin mukaan sisäilmaongelmien ratkaisuun. Terveys- ja hyvinvoinnin ammattilaisilta tarvittaisiin nykyistä systemaattisempaa terveydellisen merkityksen arviointia. Sisäilmaongelmakohteessa toimivat työyhteisöt tarvitsisivat enemmän tukea ja luotettavaa tietoa siitä, mitä tutkimustulokset tarko-

28.11.2018

Ärende/10

ittavat terveyden kannalta. Sama koskee myös oireilevien lasten vanhempia ja muita asianosaisia.

Kaupungin toimipisteissä tulisi löytää nopeammin ratkaisuja sisäilmasta oireileville. Lisäksi tiedon oireilutilanteesta pitäisi kulkea paremmin rakennusta ylläpitävälle taholle. Tällä hetkellä tietoa saadaan kootusti vain koululaisten ja kaupungin työntekijöiden oireilusta ja sairastavuudesta. Tiedonsaantia muiden asiakasryhmien oireilusta olisi hyvä parantaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 33196

anna.saarinen(a)hel.fi

Sari Hilden, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö, puhelin: 310 40315

sari.hilden(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.09.2018 § 194

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle vasemmistoliiton ryhmäaloitteesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana 30.5.2018 tekemää vasemmistoliiton maailman puhtain sisäilma Helsinkiin-valtuustoa-loitetta.

Lautakunta ei ota kantaa aloitteessa esitettyihin yksittäisiin teknisiin toimenpiteisiin vaan toteaa, että kaupungin tilanhankintaohjeen rooliin mukaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala määrittää ja ilmoittaa tarvitsemiensa tilojen määrän sekä niiden toiminnalliset tarpeet ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tarvittavien tilojen hankinnasta, toteutuksesta, yllä- ja kunnossapidosta sekä siihen liittyvästä ohjeistuksesta. Käyttäjä puolestaan vastaa tilojen siivottavuudesta ja siivouksesta sekä ilmoittaa kiinteistöjen merkittävästä käyttäjämäärän kasvusta ympäristöpalveluille. Asiantuntijuus sisäilma-asioissa ja talotekniikkaan liittyvässä ohjeistuksessa on kaupunkiympäristön toimialalla.

Lautakunta korostaa, että kaikki oppimisen tilat tulee olla toimintaan soveltuvia, terveellisiä ja turvallisia. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

28.11.2018

Ärende/10

rakentamisen laadun varmistamista sekä rakennusten riittävää kunnossa- ja ylläpitoa. Nämä tehtävät ovat kaupunkiympäristön vastuualuetta.

Investointiohjelma

Lautakunta toteaa lisäksi, että sisäilmaongelmaiset päiväkodit, koulut ja oppilaitokset ovat pitkäaikainen ongelma Suomessa ja Helsingissä. Kaupungin nykyinen tilanne on hahmotettavissa investointiohjelman talonrakentamishankkeiden rakentamisohjelmaesityksessä vuosille 2019–2028, jossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiinteistöihin on ohjelmoitu 131 hanketta, joista 58 on perusparannushanketta sekä osa uudisrakentamisesta huonokuntoisten rakennusten korvaavia hankkeita. Rakentamisohjelma päivitetään vuosittain.

Kiinteistöstrategia

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian 2017–2021 kokouksessaan 27.9.2017. Kiinteistö-strategia, jollaista kaupungilla ei ole aiemmin ollut, laaditaan osaksi kaupunkistrategiaa. Tulevan kiinteistöstrategian tavoitteena on määrittää sekä tilankäytölle että kaupungin kiinteistöomaisuudelle sellaiset tavoitteet ja toimenpiteet, jotka tukevat kaupunkistrategian toteuttamista sekä varmistavat palveluille terveelliset ja turvalliset tilat.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntynyt tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita

Riittävä kunnossapito

Kaupungin rakennuskannan kuntoa seurataan laskentamallein arvioimaan kokonaisinvestointitarvetta, jolla rakennuskanta pidetään kunnossa. Korjausvelalla mitataan, kuinka paljon talonrakennuksen infrastruktuuriin on menneinä vuosina jäänyt investoimatta, jotta tilat olisivat käytön kannalta hyvässä kunnossa. Kaupungilla käytössä olevista tarkartoituksista, kyselyistä, kiinteistökerroksista ja kuntoarvioista huolimatta kaupungin nykyinen korjausvelka on noin 1250 milj. euroa.

Vähentääkseen korjausvelan määrää ja sisäilmaongelmia on kaupunki vuodesta 2017 merkittävästi nostanut investointitasoa, jota lisätään valtuustokauden aikana noin 60 miljoonaa euroa. Lisäksi on linjattu, että jatkossa investoinneista merkittävä osa on korvausinvestointeja eli huonokuntoisen rakennuksen tilalle rakennetaan kokonaan uusi rakennus. Tätä puoltavat myös muutokset toiminnallisissa- ja energiatehokkuustavoitteissa. Valtuustoaloitteen mukaisesti lautakunta katsoo, että rakennusten ennakoiva ylläpito, kunnan arviointi, kunnossapidon ke-

hittäminen sekä riittävä rahoitus ja henkilöresurssit ovat lähtökohtia tilanteen parantamiseksi ja sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemiseksi.

Rakentamisen laatu

Hyvä suunnittelu ja riittävä suunnittelun ohjaus luovat edellytykset laadukkaalle rakentamiselle. Riittävien lähtötietojen ja ohjeistusten pohjalta ammattitaitoisesti laaditut suunnitelmat ovat välttämätön edellytys turvallisten ja terveellisten tilojen rakentamiselle. Suunnitelmien ja toteutuksen ohjeistusta ja laadunvarmistusta, niiden todentamista, dokumentointia, seuranta ja riskianalyysiä osana rakennushanketta on kehitettävä hyvän lopputuloksen varmistamiseksi.

Uusia hanke- ja toteutusmalleja kokeilemalla voidaan käyttäjät, suunnittelijat ja toteuttajat osallistaa ja vastuuttaa kestäviin ja ylläpitoa helpottaviin teknisiin- ja materiaaliratkaisuihin.

Sisäilmaohjelma

Sisäilmaohjelma on osa kiinteistöstrategiaa ja se tuleen sisältämään konkreettiset toimenpide-esitykset ja prosessikuvaukset sisäilmaongelman ennaltaehkäisyyn Helsingissä.

Kaupungin omistamasta rakennuskannasta vain noin 27% on rakennettu vuoden 1980 jälkeen ja noin 40% on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tiloja. Kuntotutkimuksia toimialan kiinteistöihin tehdään vuosittain 50-60 ja haitta-ainetutkimuksia 30-50. Sisäilmatutkimuksista ja -korjauksista laaditaan vuosittain yli 300 tiedotetta. Tilojen kuntotutkimukset avataan kaupungin toimintamallien mukaan toimipisteen henkilökunnalle sekä asukkaille ja ne ovat julkisia. Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelman vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle. Kuitenkin saadun palautteen perusteella ohjeistusta ja toimintatapoja pitää edelleen selkeyttää, sujuvoittaa ja yhtenäistää toimialalla ja koko kaupungissa. Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla.

Sisäilmaongelman ratkaisu vaatii ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja havaittujen sisäilmaongelmien ratkaisuprosessin kehittämistä. Ennakointia toimenpiteitä ovat korjausvelan vähentäminen, rakennusten kunnan seuranta ja korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen. Sisäilmaprosessia pitää kehittää avoimeksi ja luotettavaksi yhdessä terveydenhuollosta vastaavien toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää toimialojen välisen sujuvan yhteistyön lisäksi henkilöresurssien kohdentamista ratkaisukohtiin.

28.11.2018

Ärende/10

Lautakunta toteaa vielä, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiakkaana on noin 140 000 lasta, nuorta sekä aikuisopiskelijaa ja palveluja toteuttaa noin 13 000 ammattilaista. Toimintaa järjestetään yli 700 toimipisteessä. Toimialan strategiset teemat tasa-arvoinen kaikkien oppijoiden Helsinki, hyvinvoiva oppiva helsinkiläinen, koko kaupunki oppimisen ympäristönä sekä merkittävä väestönkasvu ja toimialan palvelujen lakisääteisyys edellyttävät palvelujen toteuttamiseksi toimintaa tukevat, oikea-aikaiset, joustavat, mutta ennen kaikkea terveelliset ja turvalliset tilat.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seuranta varten.

Käsittely

18.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lause "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmaepäilyjen vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle." muutetaan muotoon "Helsingillä on myös toimintamalli mahdollisesti sisäilmaongelmien vuoksi oireileville asiakkaille ja henkilökunnalle."

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lautakunnan lausunnon viimeisen osion (otsikolla Sisäilmaohjelma) toisen kappaleen loppuun: "Lautakunta toteaa, että rakennusten kuntoselvitysten tulee olla julkisesti saatavilla ja helposti löydettävissä kaupungin verkkosivuilla."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lausunnon loppuun: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää, että sisäilmaohjelman eteneminen tuodaan säännöllisesti tiedoksi lautakunnalle seuranta varten."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Petra Malinin tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

28.11.2018

Ärende/10

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 173

HEL 2018-006248 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki on laatimassa kiinteistöstrategian, joka sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteen toimenpidelistassa on useita hyviä ehdotuksia, joilla voidaan edistää sisäilmaongelman ratkaisua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kuitenkin korostaa, että koulu- ja päiväkotitiloihin keskittyminen ei riitä lasten ja nuorten näkökulmasta. Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana. Tämä entisestään lisää museoiden, kirjastojen, kulttuuritalojen, nuorisotilojen ja liikuntapaikkojen jo entuudestaan korkeaa käyttöastetta. Aktiivisesti harrastavat lapset ja nuoret viettävät näissä tiloissa huomattavan osan aikaa viikoittain ympärivuoden.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kiinnittää huomiota myös siihen, että tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta sisäilmaohjelmassa on huomioitava myös helsinkiläisten palveluita tuottavat yksityiskoulut, yksityiset päiväkodit ja Helsingin kaupungin konsernin yritykset ja yhteisöt.

Ryhmäaloitteessa esitetyn riittävän rahoituksen varmistamisessa kunnossapidolle ja kiinteistönhoidolle on tarpeen huomioida, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus vastaa omien kohteidensa ylläpidosta. Rahoituksen lisäksi tarvitaan myös osaamista ja riittävästi henkilöstöresursseja sisäilmaongelman ratkaisukohtiin.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Markus Terämaa, työsuojelupäällikkö, puhelin: 310 87960
markus.teramaa(a)hel.fi